

СОЦІАЛЬНІ ВЗАЄМОДІЇ В ПОВСЯКДЕННІ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	032 (В9) Історія та археологія
Освітня програма	Історія
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	2 рік підготовки, осінній семестр.
Обсяг дисципліни	4 кредити, ЕКТС / 120 год. (лекції – 28 год., семінарські заняття – 14 год., реферат – 10 год. самостійна робота здобувача (СР) – 78 год.).
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік, реферат
Розклад занять	Розклад занять розміщено за посиланням https://rozklad.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: д. і. н. Кізлова Антоніна Анатоліївна, 050-443-20-48 ; kizlova.antonina@lil.kpi.ua; Семінарські: д. і. н. Кізлова Антоніна Анатоліївна, 050-443-20-48; kizlova.antonina@lil.kpi.ua
Розміщення курсу	Курси розміщені на дистанційній платформі «Сікорський» із застосуванням платформ Google classroom (код курсу 72otrho)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект» – навчальна дисципліна, що належить до вибірових освітніх компонентів з підготовки доктора філософії за освітньо-науковою програмою «Історія» (надалі – ОНП).

Метою навчальної дисципліни є полягати в тому, щоб сприяти розширенню у здобувачів історичної свідомості, засвоєнню ключових засад та проявів соціальних взаємодій різних рівнів (міжособистісного, групового та масового) в повсякденному житті людства протягом його історії, а також специфіки їх віддзеркалення в історичних джерелах.

Предметом навчальної дисципліни «Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект» є історичний аспект проявів соціальних взаємодій у повсякденні.

Навчальна дисципліна у комплексі з іншими освітніми компонентами надає можливість поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та ОНП, здобувачі можуть в тому

числі розвинути і посилити окремі компетентності та результати навчання, зокрема:

Загальні компетентності (soft skills):

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та оцінки сучасних наукових досягнень, системного наукового мислення на основі загального культурного кругозору та фахових компетентностей історика-дослідника.
- Здатність до генерування нових знань при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, розв'язання актуальних наукових та соціокультурних проблем.
- Здатність пропонувати нові дослідницько-інноваційні проекти та самостійно їх реалізовувати.
- Здатність дотримуватись морально-етичних правил поведінки, етики досліджень, характерних для учасників академічного середовища, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях.
- Здатність ефективно взаємодіяти з колегами та працювати в команді.

Фахові компетентності:

- Здатність до опанування та активного використання у власних дослідженнях методологічних практик, що базуються на різних наукових школах та аксіологічних моделях.
- Здатність до критично-оцінювального ставлення до історичної спадщини попередніх поколінь дослідників, їх досвіду, а також результатів сучасних досліджень, виявлення й аргументованої критики фальсифікованих і псевдонаукових розробок за спеціальністю історія та археологія.
- Здатність до критично-оцінювального ставлення до різних типів історичних джерел, активного використання їх у власних наукових працях.
- Здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати перспективні наукові проблеми в рамках спеціальності історія та археологія й пропонувати шляхи їх вирішення.

Програмні результати навчання:

- Уміти на основі знань шукати й верифікувати різноманітні джерела, формувати з них джерельну базу, достатню для вирішення конкретних дослідницьких завдань.
- Вміти застосовувати передові концептуальні та методологічні знання з історії, археології та інших галузей історичної науки на межі міжпредметних зв'язків, загальні та спеціальні методи наукового пізнання для розв'язання історичних проблем.
- Знати, враховувати й переосмислювати наявні історичні й джерелознавчі наукові концепції.
- Уміти вдосконалювати наявні в межах області досліджень знання, застосовувати для цього історичний досвід.
- Здатність до саморозвитку та самовдосконалення упродовж життя, відповідальність за навчання інших.

2. Пререквізити та постреквізити навчальної дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

В структурно-логічній схемі навчання дисципліна інтегрована у формі вибіркової з формування універсальних компетентностей дослідника.

Пререквізити – для освоєння та вивчення дисципліни, а також для підготовки до семінарських занять основою є набуті під час навчання на бакалаврському й магістерському рівнях вищої освіти знання з історичного джерелознавства, історіографії, теорії та методології історичних досліджень, інших суто історичних і загалом гуманітарних дисциплін. Дисципліна вивчається на основі здобутих знань з навчальних курсів «Історичне джерелознавство»; «Методологія історичної науки», «Організації науково-інноваційної діяльності в гуманітарній сфері».

Постреквізити – навчальна дисципліна формує науковий світогляд у аспірантів з освітньої програми «Історія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, та є базовою для підготовки розділів дисертаційної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Вступ.
Розділ 1. Особливості дослідження соціальних взаємодій за їх аспектами
<i>Тема 1. Основні аспекти соціальних взаємодій.</i>
<i>Тема 2. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті.</i>
<i>Тема 3. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті.</i>
<i>Тема 4. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті.</i>
Розділ 2. Особливості реконструкції соціальних взаємодій за історичними джерелами
<i>Тема 1. Особливості вербалізації соціальних взаємодій</i>
<i>Тема 2. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів</i>
<i>Тема 3. Речовий світ соціальних взаємодій</i>

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення навчальної дисципліни слід додатково опрацьовувати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також запропоновану літературу й матеріали, відповідні до теми дисертаційного дослідження.

Рекомендовану літературу аспіранти опрацьовують шляхом використання вільного доступу до мережі Інтернет.

Слід ознайомитися з:

Базова література:

1. Голованов С. О. Всесвітня історія. Київ: Каравела, 2023. С. 8–267. URL: <https://salo.li/8500205> (Дата звернення 02.06.2025).
2. Калакура Я. Історичне джерелознавство: Підручник. Київ: Либідь, 2022. С. 67–118, 127–151. URL: <https://cutt.ly/akRHOjm> (Дата звернення 02.06.2025).
3. Сучасні соціальні комунікації : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. 322 с. URL: <https://cutt.ly/akRHOjm> (Дата звернення 02.06.2025).
4. Харченко Л. М. Соціальні комунікації: навчально-методичний посібник. Переяслав: КСВ, 2021. 76 с. URL: <https://salo.li/dC5EFE6> (Дата звернення 02.06.2025).

4.2. Додаткова література

1. Безлатня Л. О. Поняття «культурний ландшафт»: суть, сфери застосування // Наукові записки [Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського]. Серія: Географія. 2014. Вип. 26. С. 127–132. URL: <https://salo.li/45Bb636> (Дата звернення 02.06.2025).
2. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле. Київ: Ніка-Центр, 2012. С. 177–201. URL: <https://salo.li/2a38ec7> (Дата звернення 02.06.2025).
3. Ібрагімова К. О. Дефініція поняття соціальна взаємодія, її види та основні теорії // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. 2013. № 40–41. С. 289–293. URL: <https://salo.li/93d6Cd1> (Дата звернення 02.06.2025).
4. Киридон А. М. Акторно-мережева теорія // Велика українська енциклопедія. URL: https://vue.gov.ua/Акторно-мережева_теорія
5. Коляструк О. А. Методологія історії повсякдення // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Історія. 2011. № 982. Вип. 44. С. 8–21. <https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/7464> (Дата звернення 02.06.2025).
6. Лякішева А. В. Соціальна поведінка: сутність, типологічні та видові ознаки // Наукові записки [Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя]. Сер.: Психолого-педагогічні науки. 2012. № 2. С. 23–26. URL: <https://salo.li/9061ad2> (Дата звернення 02.06.2025).

- звернення 02.06.2025).
7. Махонін О. Генеза філософсько-антропологічного дискурсу проблеми повсякдення // Сіверянський літопис. 2023. № 2. С. 124–131 DOI: <https://doi.org/10.58407/litopis.230214> (Дата звернення 02.06.2025).
 8. Носатова В. М. Сучасні підходи до вивчення поняття «соціальна взаємодія» // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2022. № 80 (2). С. 106–109. DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2022.80.2.20> (Дата звернення 02.06.2025).
 9. Окрут М. С. Повсякденна реальність: пошуки визначення // Ukr. Socium. 2006. № 5(16). С. 30–41. URL: <https://salo.li/C8c3345> (Дата звернення 02.06.2025).
 10. Пугач Л. Ю. Соціально-комунікаційні складові комунікативної моделі // Молодий вчений. № 1 (65). 2019. С. 150–156. URL: <https://salo.li/A9432bB> (Дата звернення 02.06.2025).
 11. Руденко С. Б. Про класифікацію матеріальних історико-культурних пам'яток // Праці Центру пам'яткознавства: Зб. наук. пр. 2009. Вип. 15. С. 292–304. URL: <https://salo.li/9Af66A1> (Дата звернення 02.06.2025).
 12. Скляренко К. О. Структурування повсякденності: спроба методологічної експлікації // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2013. Вип. 59–60. С. 59–65. URL: <https://salo.li/88Ee6F6> (Дата звернення 02.06.2025).
 13. Соціальні комунікації: теорія та практика: реком. бібліогр. Показчик / Бібліотека Криворізького державного педагогічного університету ; упоряд. О. Поліщук; бібліогр. ред. О. Дікунова ; за ред. О. Кравченко. Кривий Ріг, 2023. 51 с. URL: <https://salo.li/F6b3f58> (Дата звернення 02.06.2025).
 14. Ткач Л. М., Клименкова В. О. Семіотичний аспект маніпуляції свідомістю через рекламу та засоби масової комунікації // Молодий вчений. № 1 (28). Ч. 2. 2016. С. 126–130. URL: <https://salo.li/BC5b9D5> (Дата звернення 02.06.2025).
 15. Холод О. Соціальні комунікації [Текст]: навч. посіб. Переяслав-Хмельницький: [б. в.], 2008. С. 16–36, 44–51. URL: <https://cutt.ly/3kRHSbw> (Дата звернення 02.06.2025).
 16. Шаповалова Л. О. Основні концептуальні підходи щодо тлумачення поняття побуту у суспільствознавчій думці // Гуманітарний вісник ЗДІА. Вип. 43. 2010. С. 115–122. URL: <https://salo.li/78549b4> (Дата звернення 02.06.2025).
 17. Шевців М. Б., Гончарук К. А. Пропаганда як соціально-політичне явище: проблеми розуміння // Актуальні проблеми історико-правової та міжнародно-правової науки. Вип. 1. 2019. С. 119–122. DOI <https://doi.org/10.32850/sulj.2019.1-29>. (Дата звернення 02.06.2025).
 18. Широка С. І. Значення словосполучення «стереотип поведінки» та його місце в категоріально-поняттєвому полі соціальної філософії // Гуманітарний часопис. 2007. № 4. С. 104–111. URL: <https://salo.li/6611AF9> (Дата звернення 02.06.2025).

Навчальний контент

4. **Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)**

Під час вивчення навчальної дисципліни заплановано проведення 14 лекційних та 7 семінарських занять, написання реферату та експрес-контрольних робіт на лекціях.

Під час навчання й для взаємодії з аспірантами застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються такими:

1. **Технологіями навчання:**

- *особистісно-орієнтовані технології*, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», ділові ігри, наукова дискусія, експрес-конференція, круглий стіл);
- *інформаційно-комунікаційні технології*, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи аспірантів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять). Розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережових комунікаційних можливостей (інтернет-семінар). При дистанційному навчанні використовуються такі сервери відеоконференцій, як Goggle Meet, освітній вебсервіс Google Classroom на платформі

«Сікорський», месенджери для комунікацій зі студентами, університетське програмне забезпечення Інформаційно-телекомунікаційної системи «Електронний кампус».

2. Методами навчання:

Метод навчання	Рекомендовано при проведенні занять	
	Лекції	Семінар
Пояснювально-ілюстративний або інформаційно-рецептивний метод (відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо))	+	+
Словесний метод (лекція, бесіда, інструктаж тощо)	+	+
Наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій)	+	+
Дискусійний метод	+	+
Ділова гра (метод активного творчого навчання)		+
Частково-пошуковий або евристичний метод (організація активного пошуку рішення поставлених пізнавальних завдань)		+
Метод проблемного викладу (до викладу матеріалу ставиться проблема, формується завдання на основі різних джерел і засобів. На занятті розглядається спосіб рішення задачі).		+
Дослідницький метод (самостійна пошукова робота з літературно-інформаційних джерел / завдань тощо та проведення аналізу матеріалу / завдання).		+

Відповідність методів навчання та оцінювання віддзеркалені в рейтинговій системі оцінювання, яка передбачає: реферат, підсумковий залік.

Далі наведено розподіл аудиторних годин за темами курсу, календарний план їх проведення, контрольні заходи та система оцінювання (в таблиці застосовані такі скорочення: Л – лекція, С – семінар, СР – самостійна робота).

Назви розділів і тем	Лекція		Семінар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год	Тиж.	Год	Тиж.			
Вступ							
Вступ до дисципліни	2	1	0		Л. 1. Вступ до дисципліни	1	
Розділ І. Планування і проектування наукового дослідження з історії							
Тема 1.1. Основні аспекти соціальних взаємодій	2	1	2		Л. 2. Основні аспекти соціальних взаємодій	1	Робота на семінарі 1
				2	С. 1. Основні аспекти соціальних взаємодій	6,5	
Тема 1.2. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті	4	2	2		Л. 3. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті (ч. 1)	1	Робота на семінарі 2
		2			Л. 4. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті (ч. 2)	1	
				4	С. 2. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті	6	
Тема 1.3. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті	4	3	2		Л. 5. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті (ч. 1)	1	
		4			Л. 6. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному	1	

Назви розділів і тем	Лекція		Семинар		Опис занять	СР	Контрольні заходи
	Год	Тиж.	Год	Тиж.			
					аспекті (ч. 2)		
				6	С. 3. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті	6,5	Робота на семінарі 3
Тема 1.4. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті	4	5	2		Л. 7. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті (ч. 1)	1	
		6			Л. 8. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті (ч. 2)	2	Експрес-контрольна № 1
				8	С. 4. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті	6,5	Робота на семінарі 4
Разом за розділом 1	14		8			33,5	
Розділ II. Особливості реконструкції соціальних взаємодій за історичними джерелами							
Тема 2.1. Особливості вербалізації соціальних взаємодій	4	7	2		Л. 9. Особливості вербалізації соціальних взаємодій (ч. 1)	1	
		8			Л. 10. Особливості вербалізації соціальних взаємодій (ч. 2)	1	
				10	С. 5. Особливості вербалізації соціальних взаємодій	6,5	Робота на семінарі 5
Тема 2.2. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів	4	9	2		Л. 11. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів (ч. 1)	1	
		10			Л. 12. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів (ч. 2)	1	
				12	Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів	6,5	Робота на семінарі 6
Тема 2.3. Речовий світ соціальних взаємодій	4	11	2		Л. 13. Речовий світ соціальних взаємодій (ч. 1)	1	
		12			Л. 14. Речовий світ соціальних взаємодій (ч. 2)	2	Експрес-контрольна № 2
				13	С. 7. Речовий світ соціальних взаємодій	6,5	Робота на семінарі 7
Разом за розділом 2	12		6			27,5	
Реферат			(2)	13	Захист реферату	10	Реферат
Залік				14	За графіком	6	
Разом	28		14			78	

5.1. Лекційні заняття

Курс лекцій з навчальної дисципліни «Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект» висвітлює методологічні засади планування наукового дослідження, культуру наукового письма та підготовку наукових проєктів з історії й різних типів наукових текстів, питання експертизи та редагування наукових праць, а також академічну доброчесність, інтелектуальну власність і публікаційну етику. Особлива увага приділяється специфіці роботи з історичними джерелами, термінологією, нормативним вимогам до оформлення наукових робіт та дисертаційних досліджень.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1.	Тема 1. Вступ до дисципліни 1. Предмет, мета й завдання дисципліни. 2. Основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	3. Понятійний апарат курсу «Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект». Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії. Завдання на СР: Не заплановано
2.	Тема 2. Основні аспекти соціальних взаємодій 1. Діалогічний аспект. 2. Діяльнісний аспект. 3. Семіотичний аспект. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії. Завдання на СР: Не заплановано
3.	Тема 3. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті (Ч. 1) 1. Діалогічний аспект соціальних взаємодій між інституціями. 2. Діалогічний аспект соціальних взаємодій між особами й інституціями. 3. Діалогічний аспект міжособистісних соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про суб'єкти соціальних взаємодій. Завдання на СР: Не заплановано
4.	Тема 3. Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті (Ч. 2) 1. Специфіка діалогічного аспекту в організовано-солідарній системі соціальних взаємодій. 2. Специфіка діалогічного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій. 3. Специфіка діалогічного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про класифікацію соціальних взаємодій за забарвленням. Завдання на СР: Не заплановано.
5.	Тема 4. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті (Ч. 1) 1. Діяльнісний аспект соціальних взаємодій між інституціями. 2. Діяльнісний аспект соціальних взаємодій між особами й інституціями. 3. Діяльнісний аспект міжособистісних соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про суб'єкти соціальних взаємодій. Завдання на СР: Не заплановано.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
6.	Тема 4. Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті (Ч. 2) 1. Специфіка діяльнісного аспекту в організовано-солідарній системі соціальних взаємодій. 2. Специфіка діяльнісного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій. 3. Специфіка діяльнісного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про класифікацію соціальних взаємодій за забарвленням. Завдання на СР: Не заплановано.
7.	Тема 5. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті (Ч. 1) 1. Семіотичний аспект соціальних взаємодій між інституціями. 2. Семіотичний аспект соціальних взаємодій між особами й інституціями. 3. Семіотичний аспект міжособистісних соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: презентація про суб'єкти соціальних взаємодій. Завдання на СР: Не заплановано.
8.	Тема 5. Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті (Ч. 2) 1. Специфіка семіотичного аспекту в організовано-солідарній системі соціальних взаємодій. 2. Специфіка семіотичного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій. 3. Специфіка семіотичного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність заняття: презентація про класифікацію соціальних взаємодій за забарвленням. Завдання на СР: Повторення матеріалів Розділу 1 для написання експрес-контрольної № 1.
9.	Тема 6. Особливості вербалізації соціальних взаємодій (Ч. 1) 1. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у діалогічному аспекті. 2. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті. 3. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у семіотичному аспекті. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади словесних джерел залежно від теми дисертації здобувача. Завдання на СР: Не заплановано.
10.	Тема 6. Особливості вербалізації соціальних взаємодій (Ч. 2) 1. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у наративних джерелах. 2. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у документальних джерелах. 3. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у лінгвістичних джерелах. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади словесних джерел залежно від теми дисертації здобувача. Завдання на СР: Не заплановано.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
11.	Тема 7. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів (Ч. 1) - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через зображальні джерела в діалогічному аспекті. - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через зображальні джерела в діяльнісному аспекті. - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через зображальні джерела в семіотичному аспекті. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади зображальних джерел залежно від теми дисертації здобувача. Завдання на СР: Не заплановано
12.	Тема 7. Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів (Ч. 2) - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через поведінкові джерела в діалогічному аспекті. - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через поведінкові джерела в діяльнісному аспекті. - Особливості візуалізації соціальних взаємодій через поведінкові джерела в семіотичному аспекті. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади поведінкових джерел залежно від теми дисертації здобувача. Завдання на СР: Не заплановано.
13.	Тема 8. Речовий світ соціальних взаємодій (Ч. 1) - Особливості використання речей під час безпосередніх соціальних взаємодій у діалогічному аспекті. - Особливості використання речей під час безпосередніх соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті. - Особливості використання речей під час безпосередніх соціальних взаємодій у семіотичному аспекті. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади речових джерел залежно від теми дисертації здобувача. Завдання на СР: Не заплановано.
14.	Тема 8. Речовий світ соціальних взаємодій (Ч. 2) - Особливості використання речей під час опосередкованих соціальних взаємодій у діалогічному аспекті. - Особливості використання речей під час опосередкованих соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті. - Особливості використання речей під час опосередкованих соціальних взаємодій у семіотичному аспекті. Перелік дидактичних засобів, що забезпечують наочність лекції: приклади речових джерел залежно від теми. Завдання на СР: Повторення матеріалів Розділу 1 для написання експрес-контрольної № 2.

5.2. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять: розвивати у здобувачів уміння готувати доповіді,

висловлювати власну думку з обґрунтуванням винесених на розгляд питань, критично оцінювати матеріали, підібрані залежно від теми дисертаційного дослідження.

№з/п	Назва теми заняття
1.	Основні аспекти соціальних взаємодій (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Діалогічний аспект соціальних взаємодій і його прояви в дисертації здобувача. 2. Діяльнісний аспект соціальних взаємодій і його прояви в дисертації здобувача. <u>Додаткові теми:</u> Визначення теми реферату
2.	Історія соціальних взаємодій у діалогічному аспекті (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Суб'єкти соціальних взаємодій у діалогічному аспекті. 2. Об'єкти соціальних взаємодій у діалогічному аспекті.
3.	Історія соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Суб'єкти соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті. 2. Об'єкти соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті.
4.	Історія соціальних взаємодій у семіотичному аспекті (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Суб'єкти соціальних взаємодій у семіотичному аспекті. 2. Об'єкти соціальних взаємодій у семіотичному аспекті.
5.	Особливості вербалізації соціальних взаємодій (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у наративних джерелах. 2. Особливості вербалізації соціальних взаємодій у документальних джерелах
6.	Соціальні взаємодії за участю візуальних засобів (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Особливості візуалізації соціальних взаємодій через конвенціональні джерела. 2. Особливості візуалізації соціальних взаємодій через тілесні практики.
7.	Речовий світ соціальних взаємодій (2 год.) <u>Перелік питань для обговорення:</u> 1. Особливості дослідження соціальних взаємодій безпосередньо за допомогою речових джерел. 2. Особливості дослідження соціальних взаємодій за допомогою зображень речових джерел.

Платформа дистанційного навчання:

Для кращого засвоєння матеріалу навчальної дисципліни в період дистанційної роботи, використовується електронна пошта, месенджери, платформа дистанційного навчання «Сікорський» на основі системи Google Classroom та платформа для проведення онлайн-зустрічей Google Meet, за допомогою яких:

- спрощується розміщення методичних рекомендацій, навчальних матеріалів, літератури тощо;
 - здійснюється зворотній зв'язок зі здобувачами щодо навчальних завдань та змісту навчальної дисципліни;
 - перевіряються і оцінюються виконані завдання;
- ведеться облік виконання плану навчальної дисципліни, дотримання графіку подання індивідуальних завдань (реферату), виконання експрес-контрольних та їх оцінювання.

6. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота передбачає: підготовку до лекцій та семінарських занять; підготовку до участі в обговоренні питань теми; самоконтроль набутих знань; опрацювання матеріалів зі списку

літератури (базової / додаткової); створення презентацій (за потреби) для візуального супроводу доповіді; підготовку реферату і заліку.

6.1. Теми для самостійного опрацювання – не заплановано

6.2. Підготовка до лекційних та семінарських занять. Для підготовки до лекційних та семінарських занять здобувачу необхідно опрацювати заплановану базову і допоміжну літературу та підготувати матеріал для обговорення на заняттях. На це здобувачу виділяється **67** години СР.

6.3. Експрес-контрольні. На підготовку до трьох експрес-контрольних відводиться **3** години. На експрес-контрольні викладач розробляє теми та своєчасно ознайомлює з ними студентів.

6.4. Реферат. На підготовку та оформлення реферату відводиться **10** годин СР. Тему реферату здобувач повинен обрати та узгодити з викладачем не пізніше, ніж на 3 тижні від початку занять. Методичні рекомендації щодо оформлення реферату надано в **додатку Б**. Терміни подання реферату викладачу не пізніше, ніж на 14 тижні. Захист реферату планується на 15 тиждень.

6.5. Залік. Залік проводиться за графіком на 16 тижні. За результатами набраних рейтингових балів за семестр здобувач отримує залік без додаткових випробувань, якщо сума набраних балів не менша 60 балів. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингові бали до 59, або бажають підвищити свій результат – складають залікову контрольну роботу або проходять співбесіду за заліковими питаннями. На підготовку до заліку відводиться до **6** годин СР. Перелік питань для підготовки до заліку надано у **Додатку А**. В період дистанційного навчання залік може бути проведений згідно з графіком занять за допомогою Google Classroom та платформи для проведення онлайн-зустрічей Google Meet.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

7.1. Правила відвідування занять.

Лекції.

Відвідування лекцій та семінарських занять, а також відсутність на них не оцінюється. Утім, як це помітно вже зі списку рекомендованої літератури, на сьогодні інформацію, що стосується навчальної дисципліни, потроху розпорошено по великій кількості різноманітних навчальних і довідкових видань. Тому лекції важливо відвідувати для отримання її в концентрованій формі з можливістю відразу проконсультуватися з викладачем. На лекціях відбуваються експрес-контрольні роботи, пропуск і невідпрацювання яких без поважної причини можуть знизити підсумковий рейтинг аспіранта, тому відвідування лекцій, на яких заплановані експрес-контрольні потребує особливої уваги.

Семінарські заняття

Активна участь здобувача у семінарських заняттях обов'язкова для набуття високого рейтингу. Здобувачі, які пропустили семінарські заняття, повинні своєчасно (протягом семестру) опрацьовувати відповідні теми й виконувати завдання, передбачені для пропущених занять. Відпрацювати пропущені семінарські заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи можна під час консультацій.

7.2. Правила виконання завдань.

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни *«Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект»*, здобувачі:

1) на лекціях:

- для додаткового оцінювання знань виконують експрес-контролі (експрес-контроль бажано проводити наприкінці лекції, виділяючи на цей вид роботи 5-8 хвилин). На експрес-контрольні рекомендується виносити або тестові питання, або одне проблемне питання з дисципліни, сприятливе для узагальнення, аналізу та синтезу історичної, загальногуманітарної й загальнонаукової інформації, формулювання власної позиції здобувача щодо викладеного матеріалу.

2) на семінарських заняттях самостійно

- готуються до доповіді за темами семінарських занять;
під керівництвом викладача:
- організовують дискусії між здобувачами та викладачем з проблемних питань курсу, акцентуючи увагу на аналіз та узагальнення наукової інформації;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою думку щодо оцінювання викладеного матеріалу.

Завдання та матеріали для проведення експрес-контролів / творчих завдань формує викладач на основі навчального матеріалу та подає у Google Classroom.

7.3. Правила поведінки на заняттях.

Опрацьовуючи матеріал навчальної дисципліни **«Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект»**, здобувачі на **лекціях** уважно слухають лектора та за потреби записують важливу інформацію, періодично виконують експрес-контролі в письмовій формі (протягом 5–10 хв.). Рекомендується діалог між здобувачем та викладачем.

На **семінарських** заняттях здобувачі:

- *роблять усні доповіді, демонструють презентації, висловлюють власну думку з питань теми, беруть участь у дискусіях. Участь здобувачів на семінарських заняттях виглядає як сумарна робота, в яку входить:*
 - *виступ з основного питання або усна наукова доповідь;*
 - *доповнення, запитання до доповідача, рецензія на виступ;*
 - *участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття*
 - *аналіз джерел та наукової історичної літератури.*

Під час пошуку інформації в мережі Інтернет рекомендується використовувати надійні й перевірені джерела. Робота здобувача передбачає участь у інтерактивних формах організації навчального заняття (надання відповідей на запитання, які поставили викладач або здобувачі). Очікується, що кожен здобувач має бути готовим по всім питанням плану семінару, доповнюватиме доповіді інших здобувачів та висловлюватиме власну думку під час тематичних обговорень. Здобувачам дозволяється користуватися власними письмовими нотатками й конспектами. Допускається використання ноутбуків, планшетів, телефонів для реалізації навчальних цілей. При цьому варто намагатися висловлювати думку самостійно, а не читати чужі тексти. Викладач критично аналізує виголошені доповіді, коментує допущені помилки, модерує дискусії між здобувачами.

Тематика лекцій і семінарів висвітлена у робочій програмі дисципліни (силабусі), яка розміщена в Електронному кампусі, на вебсайті кафедри історії, платформі «Сікорський» (Moodle, Google Classroom).

7.4. Заохочувальні та штрафні бали.

Заохочувальні бали

Здобувачів заохочують до науково-дослідницької роботи за темою дисертації та оприлюднення її результатів, зокрема до участі у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан, перспективи», яку щорічно організовує кафедра історії КПІ ім. Ігоря Сікорського або публікації у науковому журналі «Сторінки історії» (категорії А, Web of Science). Написання тез та/або статті з тематики навчальної дисципліни до 10 балів.

Згідно з п. 2.7 Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) сума заохочувальних балів не може перевищувати 10 балів, при цьому загальний рейтинговий бал здобувача не може перевищувати 100 балів.

Штрафні бали

Не передбачені

7.5. Реферат

Тему реферату здобувач повинен обрати відповідно до теми дисертаційного дослідження та узгодити з викладачем не пізніше, ніж на 3 тижні від початку занять. Теми реферату здобувач

пропонує залежно від теми дисертаційного дослідження.

Реферат виконується:

- відповідно до методичних рекомендацій (**додаток Б**).
- з урахуванням академічної доброчесності, зокрема: самостійного виконання роботи; посилання на джерела інформації у разі використання тверджень, відомостей тощо; дотримання норм законодавства про авторське право і сумісні права; надання достовірної інформації про джерела інформації тощо. У разі виявлення порушень академічної доброчесності реферат не зараховується і здобувач може бути відрахований з університету.

Реферат подається на перевірку викладачу не пізніше, ніж на 12 тижні.

Захист реферату планується на 13 тижні з застосуванням мультимедійного обладнання.

7.6. Політика крайніх термінів та перескладань.

Опрацювання пропущеного лекційного матеріалу відбувається шляхом посиленої підготовки до семінарських занять.

Згідно з пп. 3.1–3.2 Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), непроходження заходу поточного контролю (наприклад, експрес-контроль на лекції, робота на семінарському занятті, тестування тощо) під час аудиторного заняття в синхронному режимі **без поважних причин оцінюється у 0 балів**.

Якщо контрольні заходи здобувач пропустив із поважних причин, то йому надається можливість виконати їх у час та в формі, які визначить викладач. Відпрацьовані контрольні заходи викладач оцінює відповідно до рейтингової системи оцінювання результатів навчання (п. 8 Силабусу).

Реферат здобувач має надати не пізніше 12 тижня та захистити його на 13 тижні. При невиконанні даної умови допуску до заліку здобувач отримує 0 балів за реферат та не допускається до заліку.

Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем із пропущених контрольних заходів. Рекомендується якнайшвидше випрацювати пропущені контрольні заходи.

7.7. Політика університету Академічна доброчесність.

Політика та ключові принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності визначена у «Положенні про систему запобігання академічного плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/47>, а також на вебсайті університету: <https://kpi.ua/academic-integrity>

Норми етичної поведінки.

Норми етичної поведінки здобувачів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>

Політика використання штучного інтелекту.

Політика використання штучного інтелекту та її принципи регламентуються наказом «Політика використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/1225>

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: здійснюється під час навчальних занять і має на меті перевірити

рівень підготовки здобувачів до занять. Семінари проводяться у формі дискусій з проблемних питань заняття, з акцентуванням уваги на узагальненні наукової інформації. Експрес-контроль у письмовій формі (тести під час дистанційного навчання) проводиться під час лекцій двічі на семестр. Враховується підготовка та захист реферату.

Календарний контроль: проміжна атестація (далі – атестація) не передбачено.

Семестровий контроль: залік

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг здобувача з дисципліни складається з балів, що отримуються за:

- 1) контроль залишкових знань на *двох* лекційних заняттях у формі експрес-контролів (тести під час дистанційного навчання) протягом 8 хв.;
- 2) роботу на 7 семінарських заняттях;
- 3) реферат.

Система оцінювання контрольних заходів:

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на семінарських заняттях	56	8	7	56
2	Реферат	34	34	1	34
3	Контроль залишкових знань на лекційних заняттях	10	5	2	10
	Всього	100			100

1. Робота на семінарських заняттях та доповідь за темою розділу дисципліни.

Робота здобувача складається з двох компонентів: доповіді на семінарських заняттях та/або активна робота на семінарі.

Ваговий бал за роботу на кожному з 7 семінарських занять та доповіді на них становить – 8 балів. Максимальна кількість балів за роботу здобувача на семінарських заняттях становить – 56 балів.

Критерій оцінювання роботи здобувача на семінарі:

8 балів – тему розкрито повністю (не менше за 90% потрібної інформації). Надано відповідні обґрунтування та особистий погляд на проблему. Надано правильні та повні відповіді на запитання (не менше за 90% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач брав активну участь у роботі на семінарі.
6–7 балів – тему розкрито достатньо повно (не менше за 75% потрібної інформації). Надано з незначними неточностями обґрунтування та/або особистий погляд на проблему. Надано достатньо повні відповіді на запитання (не менше за 75% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач взяв активну участь у роботі на семінарі.
5 балів – тему розкрито неповно (не менше за 60% потрібної інформації), недостатньо обґрунтована. Відповіді на запитання не повні (не менше за 60% потрібної інформації). Окрім доповіді здобувач брав участь в роботі семінару.
0 балів – доповідь до семінару не відповідає вимогам до «Достатньо». Тема не розкрита, відсутній особистий погляд на проблему, неповні відповіді на запитання. Здобувач не брав участі в обговоренні питань семінару.

2. Реферат

Реферат має ваговий бал **34** бали.

Критерій оцінювання реферату:

31–34 балів – відповідність вимогам до змісту, структури та оформлення не менше ніж на 90%
26–33 балів – робота відповідає вимогам змісту та структури, але має неточності в оформленні та містить не менше за 75% потрібної інформації

20–25 балів	– робота не зовсім відповідає вимогам змісту та структури, має неточності в оформленні, незначні помилки в тексті та містить не менше за 60% потрібної інформації
0 балів	– робота не відповідає вимогам до змісту, структури й академічної доброчесності, має неточності в оформленні, значні помилки в тексті та містить менше за 60% потрібної інформації. Або несвоєчасно надано на перевірку

Вимоги до реферату описані в Додатку Б Силабусу.

3. Контроль залишкових знань на лекційних заняттях

Контроль залишкових знань проводиться на двох лекційних заняттях у формі експрес-контролів (письмові роботи) протягом 5–10 хв.

Ваговий бал одного експрес-контролю становить – 5 балів. Максимальна кількість балів за експрес-контролі становить –10 балів.

Критерій оцінювання одного експрес-контролю

3-5 балів	не менше за 60% потрібної інформації
0 балів	відповідь відсутня або неправильна (менше за 60% потрібної інформації)

Умови допуску до семестрового контролю: своєчасне надання реферату на перевірку викладачу та його захист.

Залік Залікова контрольна робота в формі усної співбесіди.

Згідно з пп.3.8 – 3.10, 3.12 Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>):

1. Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни доводиться до здобувача на заліку під час заліково-екзаменаційної сесії на 16 тижні (п.3.8).

2. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та набрали 60 і більше балів, отримують відповідну рейтингову оцінку без потреби виконання залікової контрольної роботи (п.3.9.).

3. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та набрали менше 60 балів, а також ті, хто бажає підвищити рейтингову оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Залікова контрольна робота оцінюється у 100 балів та враховує бали індивідуального завдання (реферат) (п. 3.11.).

4. Якщо здобувач, який складав залік для підвищення рейтингової оцінки, але за його результатами отримав меншу за поточну кількість балів, то він отримує рейтингову оцінку за поточним контролем («м'який підхід», п.3.12).

Максимальна оцінка за залікову роботу – 100 балів

Кількість балів за питання за розділами та реферат:

Розділ 1. Особливості дослідження соціальних взаємодій за їх аспектами	33 бали
Розділ II. Особливості реконструкції соціальних взаємодій за історичними джерелами	33 бали
Реферат (бали отримані під час сесії)	34 бали

Критерій оцінювання одного залікового питання

30–33 бали	повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)
25–32 бали	достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації)
20–24 бали	неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)
0 балів	відповідь відсутня або неправильна (менше за 60% потрібної інформації)

До зниження рейтингу здобувача призводить: невиконання експрес-контролів та модульної контрольної роботи; неналежна підготовка до семінарів; неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуванні на недостовірних історичних джерелах; несвоєчасне подання реферату на захист та його невідповідність вимогам до змісту, структури та оформленню.

Здобувач може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення здобувача з виставленою оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими в університеті <https://osvita.kpi.ua/node/182>.

Рейтингова оцінка здобувача складається з балів, отриманих за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних балів. До відомості викладач вносить рейтингову оцінку з подальшим переведенням її до оцінок за університетською шкалою (Таблиця 1), та за потреби відмітку «не допущено» або «усунено» (п.3.13 Положення, Таблиця 2).

Таблиця 1. Відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше за 60	Незадовільно

Таблиця 2. Відмітки у відомості семестрового контролю

Не допущено	Невиконання умов допуску до семестрового контролю. За умови не своєчасного надання реферату на перевірку викладачу та його захист.
Усунено	Порушення принципів академічної доброчесності або морально-етичних норм поведінки

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Рекомендований перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до **силабусу**.

Перелік тем на експрес-контроль кожний НПП розробляє відповідно до власних методичних напрацювань.

В **додатку Б** до **силабусу** надано рекомендовані методичні рекомендації з оформлення реферату.

Визнання результатів навчання в інших ЗВО, а також у неформальній/ інформальній освіті.

Визнання результатів навчання в інших ЗВО, в тому числі у неформальній/ інформальній освіті ухвалено в Університеті такими документами:

- Положення про визнання іноземних документів про освіту (<https://osvita.kpi.ua/node/123>);
- Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>);
- Положення про академічну мобільність (<https://osvita.kpi.ua/node/124>);
- Порядок оформлення індивідуального навчального плану здобувачів, які беруть участь у програмах академічної мобільності (<https://osvita.kpi.ua/node/186>).

За наявності у здобувача документів, які підтверджують його участь у наукових конференціях (міських, міжміських, всеукраїнських тощо), академічній мобільності (зокрема індивідуальній) за темою семінарського заняття або розділу навчальної дисципліни, вони можуть враховуватися у семестровому та поточному контролі відповідно до рейтингової системи оцінювання результатів навчання. Додаткова валідація даних результатів неформального навчання не передбачається (згідно з п. 2.2. Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті).

Позааудиторні заняття

Можлива участь здобувачів у: науково-дослідницькій роботі та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії (Міжнародна науково-практична конференція «Історія, культура, пам'ять у науковому вимірі: стан і перспективи»).

Дистанційне навчання

Можливе синхронне та асинхронне дистанційне навчання з використанням платформи для відео-конференцій (Google Meet) та освітньої платформи дистанційного навчання «Сікорський» (Google Classroom).

Навчальний процес у дистанційному режимі здійснюється відповідно до затвердженого розкладу навчальних занять. Заняття проходять з використанням сучасних ресурсів проведення онлайн-зустрічей (організація відеоконференцій).

Інклюзивне навчання.

Допускається відповідно до «Положення про організацію інклюзивного навчання у КПІ ім. Ігоря Сікорського» (2020) <https://osvita.kpi.ua/ppoin>.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

доцент кафедри історії, доктор історичних наук Антоніна КІЗЛОВА

посада, науковий ступінь, вчене звання, ПІБ

Ухвалено кафедрою **історії** (Протокол № 14 від 18 червня 2025р.)

Погоджено Методичною комісією факультету ФСП (протокол № 12 від 18 червня 2025р)

До силябусу внесені зміни на підставі Положення (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та розпорядження по університету №РП/333/25 від 30.09.2025.

Ухвалено кафедрою **історії** (Протокол № 4 від 09 жовтня 2025р.)

Погоджено Методичною комісією факультету ФСП (протокол № 1 від 14 жовтня 2025р.)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
 «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
 Рівень вищої освіти _____ Третій (освітньо-науковий) _____
 Спеціальність **В 9 Історія та археологія** _____
 (код і назва напрямку підготовки)
 Освітня програма **Історія** _____
 (код і назва спеціальності)
 Навчальна дисципліна **Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект** _____
 (назва)

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ № _____

- 1 *Питання з I блоку питань*
 2 *Питання з II блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри **Історії** _____
 (назва кафедри)
 Протокол № _____ від « _____ » _____ 202 р.
 Завідувач кафедри історії _____
 (підпис) (Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання з блоку питань I (Розділ 1)

- Охарактеризуйте основні концепції дослідження соціальних взаємодій та їх історії.
- Виділіть основні поняття курсу «Соціальні взаємодії в повсякденні: історичний аспект».
- Проаналізуйте особливості діалогічного аспекту соціальних взаємодій між інституціями.
- Дайте характеристику діалогічного аспекту соціальних взаємодій між особами й інституціями.
- Поясніть суть діалогічного аспекту міжособистісних соціальних взаємодій.
- Розкрийте, чим особливий діалогічний аспект соціальних взаємодій за участі реальних неінтенційних дієвців.
- Вкажіть основні прояви діалогічного аспекту соціальних взаємодій за участі уявних неінтенційних дієвців.
- Дайте оцінку діалогічного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій.
- Окресліть ключові риси діалогічного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій.

10. Розкрийте, чим особливий діалогічний аспект соціальних взаємодій за участі реальних неінтенційних дієвців.
11. Проаналізуйте особливості діяльнісного аспекту соціальних взаємодій між інституціями.
12. Дайте характеристику діяльнісного аспекту соціальних взаємодій між особами й інституціями.
13. Поясніть суть діяльнісного аспекту міжособистісних соціальних взаємодій.
14. Виділіть специфічні риси діяльнісного аспекту в організовано-солідарній системі соціальних взаємодій.
15. Дайте оцінку діяльнісного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій.
16. Окресліть ключові риси діяльнісного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій.
17. Вкажіть основні прояви діяльнісного аспекту соціальних взаємодій за участі уявних неінтенційних дієвців.
18. Розкрийте, чим особливий діяльнісний аспект соціальних взаємодій за участі реальних неінтенційних дієвців.
19. Проаналізуйте особливості семіотичного аспекту соціальних взаємодій між інституціями.
20. Дайте характеристику семіотичного аспекту соціальних взаємодій між особами й інституціями.
21. Поясніть суть семіотичного аспекту міжособистісних соціальних взаємодій.
22. Виділіть специфічні риси семіотичного аспекту в організовано-солідарній системі соціальних взаємодій.
23. Дайте оцінку семіотичного аспекту в організовано-антагоністичній системі соціальних взаємодій.

24. Питання з блоку питань II (розділ 2)

25. Окресліть ключові риси семіотичного аспекту в солідарно-антагоністичній системі соціальних взаємодій.
26. Розкрийте, чим особливий семіотичний аспект соціальних взаємодій за участі реальних неінтенційних дієвців.
27. Вкажіть основні прояви семіотичного аспекту соціальних взаємодій за участі уявних неінтенційних дієвців.
28. Визначте, чим особлива вербалізація соціальних взаємодій у діалогічному аспекті.
29. З'ясуйте головну суть вербалізації соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті.
30. Проаналізуйте особливості вербалізації соціальних взаємодій у семіотичному аспекті.
31. Виділіть головні засади вербалізації соціальних взаємодій у наративних джерелах.
32. Поясніть, що найхарактерніше для вербалізації соціальних взаємодій у документальних джерелах.

33. Визначте, чим особлива візуалізація соціальних взаємодій через зображальні джерела в діалогічному аспекті.
34. З'ясуйте головну суть соціальних взаємодій через зображальні джерела в діяльнісному аспекті.
35. Проаналізуйте особливості візуалізації соціальних взаємодій через зображальні джерела в семіотичному аспекті.
36. Визначте, чим особлива візуалізація соціальних взаємодій через поведінкові джерела в діалогічному аспекті.
37. З'ясуйте головну суть візуалізації соціальних взаємодій через поведінкові джерела в діяльнісному аспекті.
38. Проаналізуйте особливості візуалізації соціальних взаємодій через поведінкові джерела в семіотичному аспекті.
39. Виділіть головні засади візуалізації соціальних взаємодій через конвенціональні джерела.
40. Поясніть, що найхарактерніше для візуалізації соціальних взаємодій через тілесні практики.
41. Визначте, чим особливе пряме уречевлення соціальних взаємодій у діалогічному аспекті.
42. Проаналізуйте особливості використання речей під час безпосередніх соціальних взаємодій у семіотичному аспекті.
43. Визначте, чим особливе використання речей під час безпосередніх соціальних взаємодій у діалогічному аспекті.
44. З'ясуйте головну суть використання речей під час опосередкованих соціальних взаємодій у діяльнісному аспекті.
45. Проаналізуйте особливості використання речей під час опосередкованих соціальних взаємодій у семіотичному аспекті.
46. Виділіть головні засади дослідження соціальних взаємодій за допомогою власне речових джерел.
47. Охарактеризуйте специфіку дослідження соціальних взаємодій за допомогою зображень і описів речових джерел.

Загальні вимоги до реферату

Здобувач має запропонувати тему реферату, керуючись власними науковими інтересами, водночас тема повинна бути дотична до змісту навчальної дисципліни. Тему бажано також узгодити з науковим керівником дисертаційного дослідження.

Вимоги до оформлення

Обсяг реферату: 15–20 сторінок без списку використаних джерел і літератури.

- Формат сторінок – А 4.
- Шрифт та кегель – Times New Roman, 14.
- Міжрядковий інтервал – 1,5.
- Поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Структура реферату:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ (постановка проблеми й формулювання мети роботи);
- основна частина;
- висновок;
- список використаних джерел і літератури.

Список використаних джерел і літератури слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Оформлюється список відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

II. Загальні вимоги до оформлення текстової частини реферату

Сторінки реферату мають бути пронумеровані. Першою є титульна сторінка, але на ній номер сторінки не ставиться, поточну нумерацію розпочинають указувати зі сторінки «Зміст». Номер сторінки ставлять у правому верхньому куті сторінки без крапки.

Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ», друкують великими літерами з вирівнюванням по центру сторінки.

III. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

У разі використання запозиченого матеріалу без посилання на автора та джерело робота не зараховується.

Здобувач повинен обов'язково посилатися на авторів і джерела, з яких запозичив матеріали або окремі результати. Цитата в тексті береться в дужки « ” або «».

Використовуючи ідеї або розробки, що належать також і співавторам, разом з якими були написані наукові праці, здобувач повинен відзначити цей факт.

Посилання в тексті роботи на джерела та цитати слід оформлювати відповідно до відповідно до чинного ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».